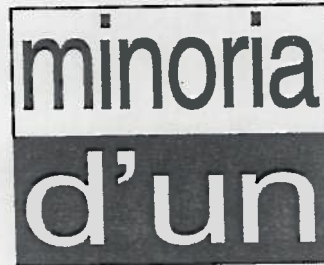

Una crisi més?

Victor Alba

Fa temps que no ens han enviat entre cap i coll allò d'"España va bien". Ara tot es parla de l'any vinent o l'altre, o l'altre, perquè les xifres indiquen que el creixement econòmic es relateix, que l'atur gairebé no baixa els mesos en què sempre ho fa, que es preveuen problemes per la seguretat social dels anys que s'apropen. Afegiu-hi l'augment del cost de la vida que la cobdícia dels petits comerciants provocarà amb l'euro (per allò d'arrodonir les xifres) i no oblideu les baixes de la borsa i de la cotització de la pesseta (un dòlar val 187 peles).

La gent comença a pensar a restringir les despeses; moltes empreses fan inversions per racionalitzar i robotitzar la producció i així poder despedir gran part dels seus obrers (i el Govern no pren pas la iniciativa. Déu ens en guardi, d'ordenar una disminució general de la jornada de treball per absorbir els aturats que vindran).

La cosa no es presenta millor fora de la Península. En realitat, quan deien allò reconsegurat d'"España va bien", era perquè el món occidental anava bé. Ara, ni España ni el món occidental van bé i, com que a casa nostra els coixins per amortir els cops són fluixos, anem cap a una crisi. De fet, el món va cap a una crisi. Després de les advertències dels dos o tres darrers anys a l'Extrem Orient, ara són els Estats Units els que veuen augmentar l'atur i la inflació, i a Europa, si no augmenten, tampoc no disminueixen pas.

No serà una crisi com la del 1929, que arruinà el món sencer i que, de retop, portà Hitler, enfortí Stalin i desembocà en la Segona Guerra Mundial. No, les coses no són tan espectaculars i no cal preveure tragèdies econòmiques d'una envergadu-

ra com la de 1929. Però sí que podem pensar en les crisis de fa vint, quinze, deu anys. Aquesta tindrà unes característiques diferents, cert, però serà una crisi i caldrà preveure mesures per combatre-la.

Es aquí on la Unió Europea es jugarà el seu prestigi i el seu futur, perquè Bush no es Roosevelt ni Kennedy i, per tant, més que comptar amb col·laborar amb els USA, Europa haurà de comptar amb el fet que els USA de Bush tractaran de treure'n tallada. Una manera de preparar-se a entendre la crisi és estudiar les crisis del passat. No ens manquen pas materials per fer-ho.

I potser que als instituts i universitats comencessin ja a fer-ho. Qualsevol estudiant sap que de crisis -econòmiques, socials o culturals o totes juntes- n'hi ha hagut sempre. Bé, dic això perquè per temperament sóc optimista; però en realitat en temo que la majoria dels estudiants d'avui no ha rebut una educació que la capacitat per a aquestes

generalitzacions. Potser per això les coses es veuen més negres del que són i del que ens conten els llibres d'història.

Un d'aquests és el de Guy Bois, *La gran depressió medieval Siglos XIV-XV* (Universitat de València). És un bon llibre, que ens fa veure els efectes de la monetització de la vida, l'aparició del mercat com a element important, les epidèmies i l'estancament general de la societat.

Fou després que es començà a parlar de quelcom que ara és molt de moda: la modernitat. Stephen Toulmin ho explica a *Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad* (Península), on veiem com, a partir del segle XVII, ja superada la crisi medieval, començà a obrir-se pas la idea que el món podia ordenar-se racionalment. Si la natura era ordenada, deien, com havia demostrat per exemple Newton, la societat també podia ser-ho. I la cosa dura encara, cada cop més embolicada per l'aparició de noves tecnologies que sempre fan creure que ara sí que hi hem arribat, i sempre resulta que encara falta un bon troç.

Això es veu molt clar a l'economia, que a fi de comptes és l'expressió numèrica -i fins i tot alimentària- de la societat. Ron Baiman, Heather Boushey i Dawen Saunders analitzen les perspectives canviants de l'economia en el passat proper i en el futur, també proper, en un llibre que dubto que es faci servir de text a les facultats d'Econòmiques d'aquí perquè es tallant i radical: *Political Economy and Contemporary Capitalisme* (M.E. Sharpe, Armonk NY-Londres). És un llibre que els antiglobalitzadors haurien d'estudiar a fons.

I això vol dir tots nosaltres, car, a la llarga, el truket de la globalització el pagarem tots.